

Aleš Opata: Sám nejsi nic. Příběhy válečného veterána Ivan Hamšík, Mladá fronta, Praha 2022 Výsadkář, kterého si legendární „Čejen“ kdysi vyhlédl za svého nástupce, ale který se stal náčelníkem Generálního štábu. Generál Opata prošel armádou od píky až k funkci náčelníka Generálního štábu. Zúčastnil se většiny zahraničních operací Armády České republiky. Umí skákat s padákem i hrát ragby v neprůstřelné vestě, ví, jak to chodí u amerických mariňáků, zná „fighting season“ tálibánských mudžáhidů a bez váhání zaválčil i s papírovým hradem v byrokratickém království. Když letos skončil ve funkci nejvyšší, poté, co za sebou zanechal úctyhodnou práci, sepsal svým typicky rázným stylem své vzpomínky. Ve správném poměru jsou v nich namíchané bezprostřední zážitky, zkušenosti i fakta.

Neutápí se přitom v detailech a zůstává věrný vlastní zásadě, že když něco neumíš říct stručně, sám tomu nerozumíš. Prostřednictvím jeho vojenské dráhy můžeme sledovat přerod někdejší Československé lidové armády v Armádu České republiky, z níž je postupně spojenci respektovaná moderní síla. Na vojenské gymnázium se dostal spíš náhodou. V březnu 1993 se podílel na záchraně francouzských vojáků ve válečné zóně v Chorvatsku, při povodních v létě 1997 pomáhal v těžce zkoušených Troubkách. Prošlapal cestu na Západ budováním 4. brigády rychlého nasazení a nezarazily ho ani nesmyslné plány tehdejšího ministra obrany. Sledoval, jaký výkonnostní skok prodělala naše armáda díky nasazení v Afghánistánu: jaká to byla vysoká škola logistiky, jak různé specializace začaly navzájem spolupracovat, jak začala Armáda ČR fungovat jako celek. Jak si získala stejný respekt jako naši vojáci za druhé světové války. Vybaven špičkovým domácím výcvikem i prvotřídním zahraničním vzděláním různých směrů se na Generálním štábu pustil do rozhybání strnulého administrativního systému. Jako náčelník GŠ prosadil návrat operačního velitelství, třetí manévrový prvek pozemních sil, zřídil velitelství kybernetických a informačních sil. Protlačil několik klíčových modernizačních akvizic. Pomohl provést společnost covidovou pandemií a připravil armádu na válku na Ukrajině, i díky osobním kontaktům se svým ukrajinským protějškem Valerijem Zalužným. Aleš Opata sám sebe nepopisuje jako hrdinu. Píše čtivě, ale bez příkras. Nesnaží se zpětně retušovat a přiznává i to, co mu tak úplně nelichotí a co by mohl snadno vynechat. Nezapomíná poděkovat svým velitelům, bez kterých by nedošel tam, kam dospěl. Poctivě uznává, že každý z jeho předchůdců ve funkci náčelníka GŠ udělal kus práce. A nezapomíná také stále hledět směrem dolů. Z žádného velitele nebude hvězda, jak říká, když nebude mít dobré vojáky. Knihu věnuje všem dobrým vojákům, ale ne Švejkům. Text: Filip Tesař